

รายงานผลการตรวจสอบภายในภาพรวมของกระทรวงพาณิชย์
ประจำปีไตรมาสที่ ๔ (กรกฎาคม - กันยายน ๒๕๖๘) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

๑. หลักการและเหตุผล

กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ได้กำหนดแนวปฏิบัติการตรวจสอบภายใน ด้านความรับผิดชอบของหน่วยงานตรวจสอบภายในของหน่วยงานของรัฐ โดยให้หน่วยงานตรวจสอบภายในระดับกระทรวง รับผิดชอบตรวจสอบการปฏิบัติงานของส่วนราชการในสังกัดกระทรวง และหน่วยงานตรวจสอบภายในระดับกรม รับผิดชอบตรวจสอบราชการบริหารส่วนกลางที่มีสำนักงานตั้งอยู่ในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคหรือต่างประเทศ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน กำหนดให้หน่วยงานตรวจสอบภายในต้องจัดทำแผนการตรวจสอบประจำปี ดำเนินการตรวจสอบให้เป็นไปตามแผน จัดทำรายงานผลการตรวจสอบต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐและคณะกรรมการตรวจสอบภายในในเวลาที่กำหนด กลุ่มตรวจสอบภายใน (กตณ.) ในฐานะหน่วยงานตรวจสอบการดำเนินงานของสำนักงานปลัดกระทรวงและกระทรวง จึงได้บรรจุการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบภายในภาพรวมกระทรวงพาณิชย์ไว้ในแผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ และได้รับอนุมัติจากปลัดกระทรวงพาณิชย์ให้ดำเนินการตามแผนเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗

๒. วัตถุประสงค์การตรวจสอบ

- ๒.๑ เพื่อพิสูจน์ความถูกต้อง และเชื่อถือได้ของข้อมูลทางการเงินและรายงานต่างๆ
- ๒.๒ เพื่อค้นหาสาเหตุข้อเท็จจริงของความเสียหายและผลกระทบที่อาจส่งผลกระทบต่อส่วนราชการ
- ๒.๓ เพื่อให้ทราบว่าคุณภาพการมีระบบการบริหารจัดการเกี่ยวกับการวางแผน การควบคุม การประเมินผลเกี่ยวกับการงบประมาณ การเงิน การพัสดุและทรัพย์สิน รวมทั้งการบริหารงานด้านต่าง ๆ เป็นไปอย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- ๒.๔ เพื่อให้มั่นใจว่าการปฏิบัติราชการและการดำเนินงานเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๕ เพื่อให้ทราบว่าระบบการควบคุมภายในที่ได้จัดวางไว้ มีความเหมาะสมและเพียงพอที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายของส่วนราชการ

๓. ขอบเขตการตรวจสอบ

- ๓.๑ ตรวจสอบทางการเงิน ได้แก่ ตรวจสอบและสอบทานรายงานผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายในระดับกรม เกี่ยวกับความถูกต้องเชื่อถือได้ของข้อมูลและรายงานทางการเงิน
- ๓.๒ ตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ ได้แก่ ตรวจสอบและสอบทานการปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ รวมทั้งการปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนด
- ๓.๓ ตรวจสอบการดำเนินงาน ได้แก่ ตรวจสอบและสอบทานประสิทธิภาพประสิทธิผลของการดำเนินงานโครงการที่มีความสำคัญตามประเด็นยุทธศาสตร์ของกระทรวง
- ๓.๔ ตรวจสอบการบริหาร ได้แก่ ตรวจสอบการบริหารงบประมาณ การเบิกจ่ายเงินงบประมาณ

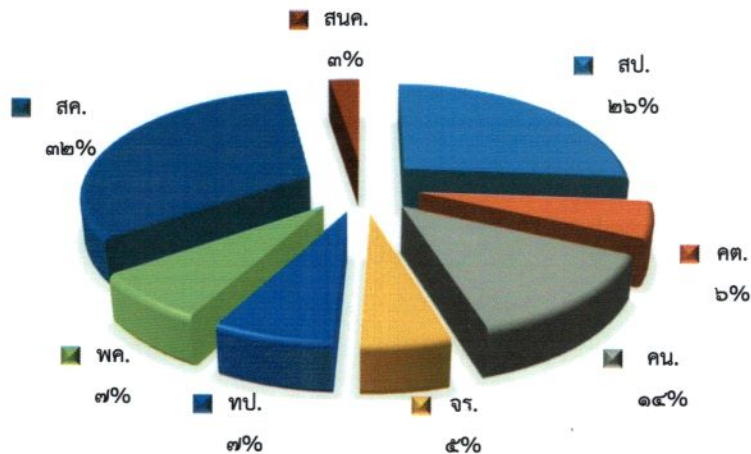
๔. ระยะเวลาที่ตรวจสอบ ระหว่างเดือนกรกฎาคม - กันยายน ๒๕๖๘

๕. สรุปผลการตรวจสอบ

๕.๑ การบริหารงบประมาณ

กระทรวงพาณิชย์ได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ที่ได้รับหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๖,๙๒๑.๘๔๓๗ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ จำนวน ๔๕๓.๙๒๔๔ ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗.๐๒ วงเงินงบประมาณแยกตามส่วนราชการ ๘ หน่วยงาน (ไม่รวมรัฐวิสาหกิจและ องค์การมหาชน) ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ ๑,๘๐๑.๒๙๓๙ ล้านบาท กรมการค้าต่างประเทศ ๓๙๗.๒๕๗๔ ล้านบาท กรมการค้าภายใน ๙๓๙.๕๔๕๑ ล้านบาท กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ๓๖๕.๓๘๔๐ ล้านบาท กรมทรัพย์สินทางปัญญา ๔๘๙.๓๓๐๓ ล้านบาท กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ๕๐๗.๖๒๓๗ ล้านบาท กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ๒,๒๔๗.๐๔๐๖ ล้านบาท และสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า ๑๗๔.๓๖๘๗ ล้านบาท

สัดส่วนงบประมาณภาพรวมแยกตามส่วนราชการ

เป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณและการใช้จ่ายงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ (หน่วย : ร้อยละ)

รายการ	ไตรมาสที่ ๑		ไตรมาสที่ ๒		ไตรมาสที่ ๓		ไตรมาสที่ ๔	
	ใช้จ่าย	เบิกจ่าย	ใช้จ่าย	เบิกจ่าย	ใช้จ่าย	เบิกจ่าย	ใช้จ่าย	เบิกจ่าย
รายจ่ายลงทุน	๓๙	๑๗	๖๖	๓๕	๗๗	๕๔	๑๐๐	๘๐
รายจ่ายประจำ	๓๖	๓๕	๕๘	๕๗	๘๑	๘๐	๑๐๐	๙๘
รายจ่ายภาพรวม	๓๗	๒๗	๖๑	๕๓	๘๐	๗๕	๑๐๐	๙๔

หมายเหตุ : มาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณและการใช้จ่ายภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘
(หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุดที่ กค ๐๔๑๒.๔/ว ๖๕๐ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๗)

ผลการใช้จ่ายงบประมาณในภาพรวมของกระทรวงพาณิชย์ ไตรมาสที่ ๔ ของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ กระทรวงพาณิชย์มีการเบิกจ่ายงบประมาณทั้งสิ้น จำนวน ๖,๓๖๗.๐๗๐๓ ล้านบาท ด้านการใช้จ่ายเป็นการเบิกจ่ายรวมกับก่อหนี้ผูกพัน จำนวน ๖,๘๘๔.๒๖๔๘ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๔๖ ต่ำกว่าเป้าหมายร้อยละ ๐.๕๔ โดยมีรายละเอียดการเบิกจ่ายและการใช้จ่ายงบประมาณ ดังนี้

การเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายในภาพรวมแยกตามประเภทรายจ่ายประจำและรายจ่ายลงทุน

๑.๑) รายจ่ายประจำ ได้รับงบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๖,๐๗๐.๑๒๘๖ ล้านบาท

- จำนวนการเบิกจ่าย ๕,๗๘๖.๖๕๘๘ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๓๓ ของงบประมาณที่ได้รับ ต่ำกว่าเป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณ (ร้อยละ ๙๘) คิดเป็นร้อยละ ๒.๖๗
- จำนวนการใช้จ่าย (เบิกจ่าย+ก่อหนี้ผูกพัน) ๖,๐๓๘.๔๕๘๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๔๘ ต่ำกว่าเป้าหมายการใช้จ่ายงบประมาณ (ร้อยละ ๑๐๐) คิดเป็นร้อยละ ๐.๕๒
- หน่วยงานที่สามารถใช้จ่าย (เบิกจ่าย+ก่อหนี้ผูกพัน) ได้ สูงกว่าเป้าหมาย ๗ หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ กรมการค้าต่างประเทศ กรมการค้าภายใน กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กรมทรัพย์สินทางปัญญา กรมพัฒนาธุรกิจการค้า และสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า และหน่วยงานที่ใช้จ่ายได้ ต่ำกว่าเป้าหมาย ๑ หน่วยงาน ได้แก่ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

๑.๒) รายจ่ายลงทุน ได้รับงบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๘๕๑.๗๑๕๑ ล้านบาท

- จำนวนการเบิกจ่าย ๕๘๐.๔๑๐๕ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๑๕ ของงบประมาณที่ได้รับ ต่ำกว่าเป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณ (ร้อยละ ๘๐) คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๘๕
- จำนวนการใช้จ่าย (เบิกจ่าย+ก่อหนี้ผูกพัน) ๘๔๕.๘๐๕๘ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๓๑ ต่ำกว่าเป้าหมายการใช้จ่ายงบประมาณ (ร้อยละ ๑๐๐) คิดเป็นร้อยละ ๐.๖๙
- หน่วยงานที่สามารถใช้จ่าย (เบิกจ่าย+ก่อหนี้ผูกพัน) ได้ ตามเป้าหมาย ๓ หน่วยงาน ได้แก่ กรมทรัพย์สินทางปัญญา กรมพัฒนาธุรกิจการค้า และสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า และหน่วยงานที่ใช้จ่ายได้ ต่ำกว่าเป้าหมาย ๕ หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ กรมการค้าต่างประเทศ กรมการค้าภายใน กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ และกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

ตารางแสดงผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงพาณิชย์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ จำแนกตามรายจ่ายประจำ/รายจ่ายลงทุน ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๘

หน่วย : ล้านบาท

ส่วนราชการ	งบประมาณที่ได้รับหลังโอนเปลี่ยนแปลง			ผลการใช้จ่ายงบประมาณ ไตรมาส ๔/๖๘ ณ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๘					
	รายจ่ายประจำ	รายจ่ายลงทุน	ภาพรวม	รายจ่ายประจำ (เป้าหมายร้อยละ ๑๐๐)			รายจ่ายลงทุน (เป้าหมายร้อยละ ๑๐๐)		
				เบิกจ่าย+ ก่อหนี้ผูกพัน	ร้อยละ	+สูง/ต่ำกว่า เป้าหมาย	เบิกจ่าย+ ก่อหนี้ผูกพัน	ร้อยละ	+สูง/ต่ำกว่า เป้าหมาย
รวม	๖,๐๗๐.๑๒๘๖	๘๕๑.๗๑๕๑	๖,๙๒๑.๘๔๓๗	๖,๐๓๘.๔๕๘๙	๙๙.๔๘	-๐.๕๒	๘๔๕.๘๐๕๘	๙๙.๓๑	-๐.๖๙
สป.	๑๕๐๓.๗๕๒๘	๒๙๗.๕๔๑๑	๑,๘๐๑.๒๙๓๙	๑,๕๒๑.๗๗๓๗	๑๐๑.๒๐	๑.๒๐	๒๙๖.๕๓๙๐	๙๙.๖๖	-๐.๓๔
คค.	๓๖๕.๐๕๕๘	๓๒.๒๐๑๖	๓๙๗.๒๕๗๔	๓๗๓.๕๔๘๘	๑๐๒.๓๓	๒.๓๓	๓๒.๑๖๘๗	๙๙.๙๐	-๐.๑๐
คณ.	๗๙๗.๑๗๖๙	๑๔๒.๓๖๘๒	๙๓๙.๕๔๕๑	๗๙๗.๕๐๓๖	๑๐๐.๐๔	๐.๐๔	๑๔๒.๓๕๗๐	๙๙.๙๙	-๐.๐๑
จร.	๓๑๘.๘๕๑๙	๔๖.๕๓๒๑	๓๖๕.๓๘๔๐	๓๒๒.๒๙๙๙	๑๐๑.๐๘	๑.๐๘	๔๖.๕๒๕๑	๙๙.๙๘	-๐.๐๒
ทป.	๓๘๙.๙๐๐๔	๙๙.๔๒๙๙	๔๘๙.๓๓๐๓	๓๘๖.๘๑๕๐	๑๐๑.๗๗	๑.๗๗	๙๙.๔๒๙๘	๑๐๐	-
พค.	๓๘๓.๐๖๒๘	๑๒๔.๕๖๐๙	๕๐๗.๖๒๓๗	๓๘๙.๓๔๗๗	๑๐๑.๖๔	๑.๖๔	๑๒๔.๕๕๗๕	๑๐๐	-
สค.	๒,๑๖๙.๕๗๗๒	๗๗.๔๖๓๔	๒,๒๔๗.๐๔๐๖	๒,๐๙๐.๖๑๕๐	๙๖.๓๖	-๓.๖๔	๗๗.๖๑๐๘	๙๓.๗๔	-๖.๒๖
สนค.	๑๔๒.๗๕๐๙	๓๑.๖๑๗๘	๑๗๔.๓๖๘๗	๑๔๖.๕๕๕๕	๑๐๒.๖๗	๒.๖๗	๓๑.๖๑๗๘	๑๐๐	-

ที่มา : รายงานผลการเบิกจ่ายเงิน ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๘ กรมบัญชีกลาง และ กองบริหารการคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ ,

๕.๒ การตรวจสอบด้านการเงิน การบัญชี และการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อกำหนด

จากการสอบทานรายงานผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายในระดับกรม ตามแผนการตรวจสอบของแต่ละหน่วยงาน พบว่า การปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจ ส่วนใหญ่ถูกต้อง เป็นไปตามกฎระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กำหนด ยังคงมีบางประเด็นที่เป็นข้อบกพร่องของการปฏิบัติงานที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

หน่วยงานส่วนกลาง

๑) ด้านการเงิน การบัญชีและการปฏิบัติตามกฎระเบียบ

กรมการค้าต่างประเทศ

การตรวจสอบการจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ทดแทน ด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding) พบว่า มีผู้ยื่นเสนอราคาเพียง ๒ ราย โดยผู้ชนะการเสนอราคาเป็นผู้ประกอบการที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ซึ่งเสนอราคาสูงกว่าราคาต่ำสุดของผู้เสนอราคาอิกราย อย่างไรก็ตาม ข้อ ๗ (๒) (ข) ของกฎกระทรวงกำหนดพัสดุและวิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ กำหนดว่า “...หากผู้เสนอราคาซึ่งเป็นผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งได้ขึ้นบัญชีรายชื่อไว้กับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเสนอราคาสูงกว่าราคาต่ำสุดของผู้เสนอราคารายอื่นไม่เกินร้อยละสิบ ให้หน่วยงานของรัฐจัดซื้อจัดจ้างจากผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมดังกล่าว...” หน่วยรับตรวจจึงให้ผู้ประกอบการ SMEs ดังกล่าวเป็นผู้ชนะการประกวดราคา เพื่อเป็นการส่งเสริมภาคธุรกิจขนาดเล็ตามนโยบายการส่งเสริมการเข้าถึงการจัดซื้อจัดจ้างของรัฐ รวมทั้งเพื่อพัฒนาขีดความสามารถของ SMEs และช่วยสนับสนุนเศรษฐกิจฐานรากและการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจในภาพรวม

กรมการค้าภายใน

การตรวจสอบการจัดเก็บและการนำส่งเงินรายได้แผ่นดิน (ค่าธรรมเนียม) พบว่า ใบเสร็จรับเงินที่มีรายการต่อเนื่องมากกว่า ๑ หน้า บางฉบับแสดงรายการไม่ถูกต้อง เช่น ยอดรวมของรายการในท้ายใบเสร็จรับเงินของหน้าแรก ท้ายใบเสร็จรับเงินเลขที่เดียวกันมีรายการของซื้อพนักงานการเงินเพื่อลงลายมือชื่อซ้ำของทุกหน้า ใบเสร็จรับเงิน ตำแหน่งที่ระบุเลขที่ของใบเสร็จรับเงินในระบบอิเล็กทรอนิกส์จั่ววางในตำแหน่งมุมบนสุดด้านซ้าย

ซึ่งการจัดเก็บเอกสารต้องเย็บติดสำเนาใบเสร็จรับเงินพร้อมเอกสารประกอบเป็นหลักฐานในการนำส่งค่าธรรมเนียม ซึ่งเป็นตำแหน่งเดียวกันกับที่ระบุเลขที่ของใบเสร็จรับเงิน ในกรณีที่ต้องการตรวจสอบเลขที่ของใบเสร็จรับเงินแต่ละฉบับจำเป็นต้องถอดเอกสารทั้งชุดออกจากกันก่อนจึงจะสามารถตรวจสอบเลขที่ใบเสร็จรับเงินได้ รายงานกระทบ ยอดเงินฝากธนาคาร ณ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๘ พบรายการรับโอนเงินค่าธรรมเนียมซึ่งดวงวัดเกินหนึ่งปีจำนวน หลายรายการที่ยังไม่ดำเนินการตามคำขอรับบริการด้านซึ่งดวงวัดและยังไม่ถอนนำส่งเป็นรายได้แผ่นดินตามระเบียบ กรรมการค้าภายในว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติในการรับเงินค่าธรรมเนียมผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๐ และ ไม่พบรายงานการออกใบเสร็จรับเงินเมื่อมีการออกใบเสร็จรับเงินอิเล็กทรอนิกส์ตามที่ระเบียบกำหนด กล่าวคือ กรณี ที่ส่วนราชการมีความประสงค์จะออกใบเสร็จรับเงินอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบ pdf กระทรวงการคลังกำหนดให้มีการ จัดทำรายงานการออกใบเสร็จรับเงินจากระบบบริการอิเล็กทรอนิกส์ (e-service) เพื่อเป็นหลักฐานในการบันทึกบัญชี

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

(๑) การเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการเดินทางเข้าประชุมในต่างประเทศ พบว่า ใบรับรองการจ่ายเงิน ไม่ได้ลงลายมือชื่อผู้รับเงิน บางรายการชื่อผู้รับรองกับชื่อของผู้ลงลายมือชื่อไม่ตรงกัน และหลักฐานการจ่ายบางฉบับ ไม่ได้ประทับตรา “จ่ายเงินแล้ว” พร้อมลงลายมือชื่อผู้จ่าย วันเดือนปี ที่จ่าย กรณีเบิกค่าพาหนะรับจ้างไม่ได้ชี้แจง เหตุผลความจำเป็นไว้เป็นหลักฐานการขอเบิก มีการเบิกค่าพาหนะรับจ้างเกินกว่าอัตราที่ระเบียบกำหนด และการ เบิกค่าของขั้วญแนบเอกสารการตรวจรับพัสดุไม่ครบถ้วน

(๒) การตรวจสอบการควบคุมพัสดุ (วัสดุสำนักงาน) และการติดตามผลการตรวจสอบในครั้งก่อน พบว่า พัก (วัสดุสำนักงาน) มียอดคงเหลือในระบบ ERP ไม่ตรงกับพัสดุที่มีอยู่จริง การบันทึกบัญชีในทะเบียนคุม พักในระบบ ERP มีการบันทึกรายการพัสดุที่เป็นชนิดเดียวกัน ๒ บัญชี การกำหนดจำนวนพัสดบบางรายการ ไม่สอดคล้องกับการใช้งาน มีการตัดจ่ายพัสดุดออกจากบัญชีแต่ไม่ปรากฏรายการจ่ายพัสดุในรายงานการเบิกจ่ายพัสดุ และพัสดบบางรายการมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการใช้งาน

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

(๑) บัญชีเงินรับฝากอื่น พบว่า มีรายการที่มียอดคงค้างซึ่งเป็นรายการรับคืนเงินเหลือจ่าย จากสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ (สคต.) โดยสำนักบริหารกลางได้เร่งดำเนินการปรับปรุงรายการทางบัญชี ให้ถูกต้องเป็นปัจจุบันและนำส่งเงินคืนคลังเป็นรายได้แผ่นดินต่อไป

(๒) การตรวจสอบและให้คำปรึกษาสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ พบว่า บางสำนักงาน มิได้จัดทำทะเบียนคุมการลงเวลาปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ทุกคนตามแบบฟอร์มที่กำหนด และมีครุภัณฑ์ชำรุด เสื่อมสภาพและไม่ได้ใช้งาน จำนวน ๔ รายการ อยู่ระหว่างดำเนินการจำหน่ายตามที่ระเบียบฯ กำหนด

๒) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

ระบบบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ (ISO/IEC27001:2022) พบว่า มีข้อบกพร่อง ที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด (แบบ Minor) จำนวน ๒ รายการ ข้อสังเกต จำนวน ๔ รายการ และข้อเสนอแนะ จำนวน ๓ รายการ คณะทำงานด้านการบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ ได้รายงานผลการปรับปรุง แก้ไขตามข้อเสนอแนะ คณะตรวจสอบจึงร่วมกันพิจารณาความครบถ้วนของการดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะ และมีมติให้ผ่านการตรวจสอบ

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

ระบบงานสารสนเทศ (Information System Audit) ประจำปี ๒๕๖๘ จากการสอบทานเอกสารหลักฐาน การสอบถาม/สัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสอดคล้องของนโยบายระบบบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ (ISMS) ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และตามแนวทางการปฏิบัติกับข้อกำหนดของมาตรฐานสากล (ISO/IEC 27001:2022) พบว่า มีข้อบกพร่องที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดหลักของระบบบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ (Nonconformity: NC) จำนวน ๑ รายการ ข้อสังเกต (Observation : Obs.) ที่ควรระมัดระวังเพิ่มขึ้น จำนวน ๖ รายการ และข้อเสนอแนะในการพัฒนาปรับปรุง (Opportunity) จำนวน ๗ รายการ

๓) ด้านการดำเนินงาน

สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

(๑) โครงการส่งเสริมและพัฒนาช่องทางการตลาดและการทำธุรกิจระหว่างประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยมีผลการตรวจสอบตามประเด็น ดังนี้ ๑) การประเมินประสิทธิภาพ (Efficiency) ผลผลิตที่เกิดขึ้นภาพรวมสามารถบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย/ตัวชี้วัดของโครงการ สามารถดำเนินการได้สูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด การดำเนินงานมีบางกิจกรรมไม่ได้ดำเนินงานและบางกิจกรรมดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ เนื่องจากเมื่อวันที่ ๑๔ ส.ค. ๖๗ ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามมาตรา ๑๗๐ (๔) ของรัฐธรรมนูญเป็นเหตุให้รัฐมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๖๗ (๑) ของรัฐธรรมนูญ ส่งผลให้ข้าราชการการเมืองที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ผู้แทนการค้าไทย ที่ปรึกษารองนายกรัฐมนตรี คณะที่ปรึกษาและคณะทำงานรัฐมนตรี ต้องพ้นจากตำแหน่งไปด้วย ส่งผลให้การเบิกจ่ายใช้จ่ายงบประมาณต่ำกว่าเป้าหมาย ๒) การประเมินประสิทธิผล (Effectiveness) ผลการดำเนินงานโครงการ มีประสิทธิผลด้านผลลัพธ์การดำเนินงานในระดับดีมากและส่งผลไปยังค่าเป้าหมายตัวชี้วัดกระทรวง ในด้านมูลค่าการเจรจาการค้าผ่านกิจกรรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศอีกด้วย ๓) การประเมินความคุ้มค่า (Economy) สามารถใช้จ่ายงบประมาณได้ต่ำกว่าที่ได้รับจัดสรร สะท้อนถึงความคุ้มค่าและประสิทธิภาพในการดำเนินงานโครงการ การบริหารงบประมาณภายใต้สถานการณ์ที่มีการปรับเปลี่ยน สามารถบริหารการใช้จ่ายงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถผลักดันตัวชี้วัดของโครงการให้บรรลุผลสำเร็จได้ตามที่กำหนดไว้ ๔) ด้านความสอดคล้องและความเชื่อมโยง (Relevance & Coherence) โครงการมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน แผนแม่บท ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ เพื่อการสร้างโอกาสการเข้าถึงตลาด โดยมีเป้าหมายแผนย่อยของแผนแม่บทและความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศดีขึ้น แผนพัฒนาฯ ฉบับ ๑๓ หมายเหตุที่ ๗ ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูงและสามารถแข่งขันได้ อีกทั้ง โครงการฯ ยังมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับนโยบายรัฐบาล และแผนปฏิบัติการของกระทรวงพาณิชย์ได้อย่างเด่นชัด

(๒) โครงการส่งเสริมสินค้า BCG และสินค้าสร้างสรรค์อัตลักษณ์ไทยโกอินเตอร์ (Thailand Local BCG Plus) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยมีผลการตรวจสอบตามประเด็น ดังนี้ ๑) การประเมินประสิทธิภาพ (Efficiency) ไม่พบการจัดทำแผนปฏิบัติงาน (Action Plan) แยกเป็นรายกิจกรรม เพื่อใช้ประกอบการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน และไม่มีการติดตามผลการดำเนินงานแยกตามรายกิจกรรม ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ในเรื่องการเบิกจ่ายงบประมาณและผลปฏิบัติตามตัวชี้วัด เป็นรายเดือนหรือรายไตรมาส พร้อมสรุปรายงานวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคของโครงการฯ เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ ๒) การประเมิน

ประสิทธิผล (Effectiveness) ตัวชี้วัดในระดับโครงการ และตัวชี้วัดของกระทรวงพาณิชย์ มีผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดในตัวชี้วัดเชิงปริมาณ “มูลค่าการค้าของกลุ่มเป้าหมาย” ส่วนตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ “ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม” ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดเล็กน้อย โดยมีการวัดความพึงพอใจเฉพาะผู้เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งยังไม่สอดคล้องกับเป้าประสงค์ของการประเมินเชิงคุณภาพ ที่จะต้องประเมินทั้งผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง ๓) การประเมินความคุ้มค่า (Economy) จากการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับการเบิกจ่ายเงิน พบว่าการดำเนินงานโครงการมีความคุ้มค่า เนื่องจากสามารถเพิ่มมูลค่าการค้าของผู้ประกอบการกลุ่มเป้าหมายได้ มีการจัดทำฐานข้อมูลผู้ประกอบการ BCG จำแนกตามกลุ่มผู้ประกอบการตามแนวทางการจัดกลุ่มผู้ประกอบการของสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ ๔) ด้านความสอดคล้องและความเชื่อมโยง (Relevance & Coherence) โครงการฯ มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงตามยุทธศาสตร์ชาติในระดับต่าง ๆ และเป็นโครงการสำคัญในการขับเคลื่อนเป้าหมายของกระทรวงพาณิชย์ที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการรายปี พ.ศ. ๒๕๖๓

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

(๑) โครงการพัฒนาศักยภาพและขยายโอกาสทางการตลาดธุรกิจแฟรนไชส์ไทย พบว่า กิจกรรมสร้างโอกาสทางการตลาดธุรกิจแฟรนไชส์ไทยนำเสนอธุรกิจแฟรนไชส์ในงานแสดงสินค้าและจำหน่ายสินค้าในประเทศ ดำเนินการเสร็จสิ้นก่อนระยะเวลาตามสัญญาและเงื่อนไขที่กำหนด จำนวน ๕ เดือน โดยไม่มีการแก้ไขสัญญา ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบได้ชี้แจงว่า เนื่องด้วยงาน Smart SME Expo เป็นงานแสดงธุรกิจ SME ขนาดใหญ่ที่ได้รับความสนใจและเป็นที่ยุ้จักอย่างแพร่หลายทั้งในระดับประเทศและระดับสากล โดยมีกำหนดจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๔ - ๗ ก.ค.๖๓ จึงมีความจำเป็นต้องเร่งรัดการดำเนินงานเตรียมการในทุกด้าน ซึ่งงานดังกล่าวยังเป็นเวทีสำคัญที่เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการได้ขยายธุรกิจ เพิ่มช่องทางการตลาด เข้าถึงแหล่งเงินทุนและทำเลที่มีศักยภาพ อีกทั้งยังเป็นพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญและพัฒนาทักษะด้านอาชีพในหลากหลายสาขา นอกจากนี้ยังมีบทบาทในการกระตุ้นเศรษฐกิจ ส่งเสริมการหมุนเวียนของเม็ดเงินภายในประเทศและช่วยผลักดันให้ผู้ประกอบการ SME ไทยให้มีความเข้มแข็งและเติบโตอย่างยั่งยืน และมีข้อสังเกตเกี่ยวกับรายการเอกสารการตรวจรับงานที่ไม่พบรายละเอียดหลักฐานการพิจารณาของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ เช่น การนำเสนองานแสดงสินค้าและจำหน่ายสินค้า การนำเสนอแนวคิดและออกแบบการจัดทำพาวเวอร์พอยต์งานออกแบบและจัดทำคลิปวิดีโอ การพิจารณาออกแบบและขนาดของถุงผ้า หลักฐานการพิจารณาผลตรวจรับ ภาพ/วิดีโอ/คลิป เป็นต้น

(๒) โครงการ Digital Village BCG ชุมชนออนไลน์นวัตกรรมรักโลก พบว่า การบริหารสัญญาบางสัญญา ผู้รับจ้างมีหนังสือขอขยายเวลาส่งมอบงาน เนื่องจากมีผู้ประกอบการชุมชนให้ความสนใจสมัครเข้าร่วมคัดเลือกเข้าโครงการฯ เป็นจำนวนมาก ซึ่งเกินกว่าที่ประมาณการเบื้องต้นจากการดำเนินโครงการในปีอื่นๆ ที่ผ่านมาถึง ๒ เท่า จึงทำให้ต้องมีการรวบรวมและจัดทำข้อมูลชุมชน อาทิ ข้อมูลชุมชน เรื่องราวสินค้าชุมชน กลุ่มเครือข่ายชุมชน และความพร้อมของผู้ประกอบการชุมชน สำหรับใช้ในการจัดทำรายงานให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ ส่งผลให้ไม่สามารถส่งมอบงานได้ตามเวลาที่กำหนด

(๓) โครงการพัฒนาระบบบริหารข้อมูลความเชื่อมั่นของการดำเนินธุรกิจออนไลน์ (Trustmarkthai) พบว่า การดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในขอบเขตของงาน (TOR) ของสัญญาจ้าง ยกเว้นการไม่เปิดใช้งานระบบสมัครสมาชิก ตามภาคผนวก ข ข้อกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของระบบงาน (Application) ข้อ ๑.๑๔ ผู้รับผิดชอบได้ชี้แจงว่าไม่เปิดใช้งานระบบสมัครสมาชิก เนื่องจากระบบได้ทำการเชื่อมโยงข้อมูลสมาชิกประเภทนิติบุคคลจากระบบฐานข้อมูลนิติบุคคลของกรมและสมาชิกประเภทบุคคลธรรมดาจากระบบจดทะเบียนพาณิชย์

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และเชื่อมโยงข้อมูล (API) ทั้งหน่วยงานราชการและเอกชน เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการที่ประสงค์จะขอเครื่องหมายรับรอง DBD Registered และ DBD Verified

(๔) โครงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริการข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ (Digital Service) พบว่า ผลการดำเนินงานโครงการฯ ไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติการในช่วงงวดงานที่ ๑ - ๔ แต่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลาของสัญญา ระบบรับรองสำเนาเอกสารโดยการผ่านระบบ e-Service จากการทดสอบการใช้งานระบบ พบว่า ในการคัดสำเนาเอกสารจะมีช่องทางให้ผู้ใช้งานตรวจสอบว่าเอกสารออกจากรมหรือไม่ ตาม TOR ข้อ ๑.๙ กำหนดให้ “มีระบบตรวจสอบข้อมูลการออกเอกสารและตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร โดยสามารถเรียกดูไฟล์ต้นฉบับที่จัดเก็บในระบบผ่านช่องทางออนไลน์ได้” จากการทดสอบนำเลขที่เอกสาร (Reference No.) ไปตรวจสอบผ่านช่องทางดังกล่าว ไม่สามารถเรียกดูข้อมูลได้ และตาม TOR ข้อ ๑.๑๕ กำหนดให้ “รองรับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าส่วนกลาง สำนักงานพาณิชย์จังหวัดและสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าเขต” ด้วยในการทำคำขอรับรองสำเนาเอกสารโดยการค้านั้น ระบบกำหนดช่องทางการขอรับข้อมูลเป็นไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ช่องทางเดียว ปัจจุบันผู้ลงลายมือชื่อเป็นนายทะเบียน ซึ่งจะปฏิบัติงานโดยเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าส่วนกลางเท่านั้น ส่วนระบบบริการข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ (Digital Service) และระบบขอรับบริการระงับ/ยกเลิกการจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีและระงับการขีดชื่อออกจากทะเบียน จากการทดสอบเข้าใช้งานระบบสำหรับการจัดทำรายงานในระบบตามที่กำหนดใน TOR ข้อ ๒.๒๘ ข้อ ๒.๔๗ และข้อ ๓.๑๑ พบว่า บางรายงานยังไม่สมบูรณ์ บางรายงานแสดงวันที่ไม่ตรงกับวันที่ได้เลือกไว้ บางรายงานชื่อรายงานที่เลือกไม่ตรงกับชื่อรายงานที่แสดง และหากต้องประมวลผลข้อมูลในปริมาณมากจะยังไม่สามารถแสดงผลข้อมูลออกมาได้

(๕) ระบบงานจดทะเบียนบริษัทมหาชนจำกัดทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-PCL) พบว่า ใบเสร็จอิเล็กทรอนิกส์แสดงข้อมูลสลับกันระหว่างเลขที่คำขอและเลขที่อ้างอิง ส่วนสำเนาใบเสร็จรับเงินที่จัดเก็บในฐานะข้อมูลกรม มีการคาดหวัง QR Code จึงไม่สามารถตรวจสอบข้อความอิเล็กทรอนิกส์บนใบเสร็จรับเงินได้ และมีข้อสังเกตเกี่ยวกับการออกใบเสร็จรับเงินของการให้บริการจดทะเบียนบริษัทมหาชนจำกัดทางอิเล็กทรอนิกส์ที่พบว่าการออกใบเสร็จรับเงินมี ๒ แบบตามช่องทางการยื่นจดทะเบียนและชำระเงิน ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านการจัดเก็บค่าธรรมเนียม เพราะการจัดเก็บเงินไม่ผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมด

(๖) ระบบงานจดทะเบียนนิติบุคคลดิจิทัล (DBD Biz Regist) จากการตรวจสอบข้อมูลการยื่นคำขอจดทะเบียนและการชำระเงินเดือนกุมภาพันธ์และเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๘ พบว่า ข้อมูลการยื่นคำขอบางฉบับไม่เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนด บางรายการไม่พบข้อมูลวันและเวลาการทำรายการ และจากข้อมูลการออกใบเสร็จรับเงินพบว่าเลขที่ใบเสร็จรับเงินไม่เรียงลำดับต่อเนื่องกัน สาเหตุจาก Network Down จึงส่งผลกระทบต่อการสร้างเอกสารภาพ เมื่อระบบทำการสร้างเอกสารภาพใบเสร็จรับเงินใหม่จะใช้ลำดับที่ถัดไป ทำให้เลขที่ใบเสร็จรับเงินนั้นถูกซ้ำไป

(๗) ระบบให้บริการหนังสือรับรอง และรับรองสำเนาเอกสารนิติบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ จากการทดสอบระบบ (e-Service) จากข้อมูลการออกใบเสร็จรับเงิน พบว่า เลขที่ใบเสร็จรับเงินไม่เรียงลำดับต่อเนื่องกัน สาเหตุจากเมื่อมีการยกเลิกคำขอ ระบบจะไม่แสดงและออกใบเสร็จรับเงินในรายงานรับค่าธรรมเนียม และจาก Network Down ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสร้างเอกสาร เมื่อระบบทำการสร้างใบเสร็จรับเงินใหม่จะใช้ลำดับที่ถัดไป ทำให้เลขที่ใบเสร็จรับเงินนั้นถูกซ้ำไป

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

การตรวจสอบการดำเนินโครงการงานแสดงสินค้า STYLE Bangkok ๒๐๒๔ พบว่า มิได้มีการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานโครงการกับเป้าหมายตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ เพื่อประเมินความสำเร็จของโครงการในด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิผล รวมถึงการติดตามและรวบรวมข้อมูลผลสัมฤทธิ์ภายหลังการดำเนินงาน เช่น การสอบถามผู้เข้าร่วมงานในช่วงเวลาหลังจบงาน เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ในเชิงพาณิชย์ที่เกิดขึ้นจริงอันจะนำไปสู่การวางแผน ปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินโครงการในอนาคตให้มีความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด แต่อย่างไรก็ตาม ผลการดำเนินโครงการฯ สามารถสะท้อนผลสัมฤทธิ์ของโครงการได้อย่างชัดเจน

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า

(๑) โครงการสร้างการรับรู้ต่อข้อมูลเศรษฐกิจการค้าเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การค้าแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ พบว่า บางกิจกรรมภายใต้โครงการฯ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุดำเนินการตรวจรับพัสดุเกินระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุฯ ซึ่งกำหนดให้รายงานผลการตรวจรับพัสดุต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐภายใน ๗ วันทำการนับแต่วันส่งมอบงาน ถ้ามีเหตุที่ทำให้รายงานล่าช้า ให้เสนอหัวหน้าหน่วยงานของรัฐพิจารณาขยายเวลาได้ตามความจำเป็น แหล่งที่มาของราคากลาง (ราคาอ้างอิง) จากการสืบราคาจากท้องตลาดเพียงรายเดียว เอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้างและการทำสัญญาของผู้รับจ้างบางรายการไม่ครบถ้วน และควรมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานภายหลังเสร็จสิ้นโครงการ

(๒) โครงการจัดทำร่างแผนปฏิบัติการด้านการค้าแห่งชาติ พ.ศ. ... พบว่า ผู้รับจ้างส่งมอบงานที่มีการแก้ไขยังคณะกรรมการตรวจรับพัสดุฯ เกินกำหนดส่งมอบ โดยผู้รับผิดชอบโครงการได้มีการเร่งรัดและติดตามประสานงานการส่งมอบงานไปยังผู้รับจ้างผ่านโทรศัพท์อย่างใกล้ชิด แสดงให้เห็นว่า การล่าช้าดังกล่าวเป็นการปรับปรุงคุณภาพงานตามเจตนารมณ์ของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ซึ่งไม่ส่งผลกระทบต่อภาพรวมของโครงการฯ เอกสารประกอบการส่งมอบงานในการอำนวยความสะดวกและรับผิดชอบค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางและที่พักสำหรับการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ในส่วนภูมิภาค งวดที่ ๒ และงวดที่ ๓ ไม่ครบถ้วน ตามที่กำหนดไว้ใน TOR และไม่ได้ดำเนินการตรวจสอบผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับคู่ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญาว่าไม่เป็นผู้มีผลประโยชน์ร่วมกัน และไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญาในการซื้อหรือจ้าง

๔) การปฏิบัติตามมาตรการแก้ไขปัญหานี้ค่าสาธารณูปโภคค้างชำระของส่วนราชการ

จากการตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการฯ และสถานภาพหนี้ค่าสาธารณูปโภคค้างชำระของส่วนราชการระดับกรมในสังกัดกระทรวงพาณิชย์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ พบว่า ทุกหน่วยงานมีการควบคุมและติดตามการใช้สาธารณูปโภคประเภทต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรการฯ อย่างเคร่งครัด สำหรับสถานภาพการชำระหนี้ค่าสาธารณูปโภค (ค่าไฟฟ้า/น้ำประปา/โทรศัพท์) ทุกหน่วยงานในสังกัดไม่มีหนี้ค่าสาธารณูปโภคค้างชำระ เบิกจ่ายเป็นไปตามมาตรการแก้ไขปัญหานี้ค่าสาธารณูปโภคค้างชำระของส่วนราชการ

ทั้งนี้ ผู้ตรวจสอบภายในแต่ละกรม ได้ให้ข้อเสนอแนะหน่วยรับตรวจเพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องแล้ว

หน่วยงานส่วนภูมิภาค

สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

การตรวจสอบสำนักงานพาณิชย์จังหวัดและการบริการให้คำปรึกษา มีข้อตรวจพบในการปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามระเบียบบางประเด็น ดังนี้

(๑) ด้านการเงิน การบัญชี พบว่า รายงานเงินสดคงเหลือประจำวัน ไม่ได้ระบุจำนวนไว้ในช่อง “หมายเหตุ” เงินสดคงเหลือของเงินตราของราชการ และรายงานกระหยอดเงินฝากธนาคาร (เงินงบประมาณ) จัดทำรายละเอียดไม่ถูกต้องตามแนวทางที่กรมบัญชีกลางกำหนด การเบิกค่าซ่อมแซมรถยนต์ราชการ ค่าใช้จ่ายเดินทางไปราชการฯ (น้ำมันเชื้อเพลิง) ผิดหมวดบัญชี

(๒) ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อกำหนด พบว่า การขออนุมัติเบิกเงินค่าตอบแทนพนักงานราชการ มิได้แสดงรายละเอียดค่าตอบแทน เช่น เงินประกันสังคม (เงินสมทบผู้ประกันตน) ค่าตอบแทนคงเหลือฯ อีกทั้ง ไม่พบใบเสร็จรับเงิน (เงินสมทบผู้ประกันสังคม) การจ่ายเงินประกันสังคม ใบเสร็จรับเงินและใบสำคัญรับเงินบางฉบับไม่ได้ประทับตรา “จ่ายเงินแล้ว” พร้อมลงลายมือชื่อและวันเดือนปีที่จ่ายกำกับใบเสร็จรับเงินบางฉบับ มีข้อความไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ เอกสารประกอบการเบิกจ่ายที่เป็นกระดาษความร้อนบางฉบับไม่ได้สำเนาเอกสาร ใบเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (แบบ ๘๗๐๘) มีการลงเวลาการเดินทางไปราชการไม่สอดคล้องกับแบบขออนุญาตใช้รถราชการ (แบบ ๓) เอกสารประกอบการใช้สิทธิ์เบิกจ่ายค่าเช่าบ้านข้าราชการไม่ครบถ้วนถูกต้อง เช่น หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ในบ้านของเจ้าของบ้านเช่า สำเนาทะเบียนบ้านของบ้านที่ผ่อนชำระเงินกู้ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบบ้าน สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนผู้ให้เช่าหมดอายุ ไม่ติดอากรแสตมป์ในสัญญาฯ เป็นต้น รถจักรยานยนต์ขาดการบำรุงรักษาให้สามารถใช้งานได้ตามปกติ มิได้จัดทำบัญชีรถราชการแยกประเภทและหลักฐานการได้มา การจำหน่าย จ่าย โอน รถราชการ (แบบ ๒) การขออนุญาตใช้รถราชการ (แบบ ๓) บางฉบับผู้มีอำนาจสั่งใช้รถไม่ลงวันที่กำกับการอนุมัติ บางฉบับไม่ลงวันเดือนปีและเวลากลับถึงสำนักงาน การบันทึกการใช้รถราชการ (แบบ ๔) บางรายการลงบันทึกเวลาไป-กลับไม่สอดคล้องกับแบบ ๓ มีการจัดทำรายละเอียด/ประวัติการซ่อมบำรุงยานพาหนะ (แบบ ๖) ไม่ครบทุกคัน มิได้กำหนดเกณฑ์การใช้สิ้นเปลืองเชื้อเพลิงของรถทุกคัน มิได้สรุปรายงานการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเสนอต่อหัวหน้าหน่วยงานเป็นประจำรายไตรมาส การขออนุมัติเดินทางไปราชการไม่ระบุทะเบียนรถยนต์ที่ใช้ไปราชการแบบ ๘๗๐๘ รายการค่าพาหนะ (ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง) ไม่ได้ระบุทะเบียนรถยนต์ที่เติมน้ำมัน

(๓) ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง พบว่า กรณีที่ได้รับแจ้งการจัดสรรเงินงบประมาณโครงการจากส่วนกลาง บางกิจกรรมไม่มีการแปลงงาน/โครงการให้เป็นการดำเนินงานระดับจังหวัด รวมถึงการประมาณการใช้จ่าย เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงานและนำไปจัดทำ TOR ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามกฎระเบียบที่กำหนด มีการจัดทำบันทึกรายงานผลการกำหนดร่างขอบเขตของงาน (TOR) และการกำหนดราคากลางแต่การระบุสาระสำคัญใน TOR ไม่ถูกต้องครบถ้วนตามที่กำหนดในหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๔/ว ๑๕๙ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๖ เช่น ไม่ระบุอัตราค่าปรับ หลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอ รวมทั้งมีการระบุราคากลางแต่อ้างอิงแหล่งที่มาไม่ถูกต้อง และ/หรือไม่ได้อ้างอิงแหล่งที่มาของราคากลาง ตาม พ.ร.บ. จัดซื้อจัดจ้างฯ มาตรา ๔ หลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอระบุไม่ถูกต้องและ/หรือ ไม่ระบุ การรายงานผลการพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอ ทุกงานจ้างไม่ระบุเหตุผลประกอบการพิจารณา ตามระเบียบจัดซื้อจัดจ้างฯ ข้อ ๕๕ (๔) ประกอบข้อ ๗๘ (๒) ใบสั่งจ้างบางงานไม่ระบุค่าปรับ หรือระบุค่าปรับไม่ถูกต้องตามระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างฯ ข้อ ๑๖๒ ใบสั่งจ้างมีการติดอากรแสตมป์ แต่ไม่มีการขีดฆ่า เพื่อป้องกันการนำกลับมาใช้ซ้ำ ไม่พบการจัดทำแบบการตรวจสอบบุคลากรในหน่วยงานถึงความเกี่ยวข้องกับผู้เสนองานในการจัดซื้อจัดจ้าง ตามพ.ร.บ. จัดซื้อจัดจ้างฯ มาตรา ๑๓ และแนวทางการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้างของสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

(๔) ด้านการบริหารพัสดุ พบว่า มีการดำเนินการตรวจสอบพัสดุประจำปี แต่มีทรัพย์สินบางรายการที่ไม่ตรงกับในระบบบัญชี GFMIS ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบหาข้อเท็จจริงเพื่อตรวจสอบครุภัณฑ์ที่ชำรุด เสื่อมสภาพไม่สามารถใช้งานได้ตามปกติ ใบเบิกจ่ายวัสดุสำนักงานไม่ระบุเลขที่/วันที่ขอเบิก ทะเบียนคุมทรัพย์สินรายตัวครุภัณฑ์แต่ละประเภท ไม่ได้คิดค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินตามหลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ครุภัณฑ์บางรายการไม่ได้กำหนดไว้บนตัวครุภัณฑ์หรือมีการกำกับแต่ไม่ชัดเจน และครุภัณฑ์ที่ได้รับบริจาค ไม่ได้บันทึกรายการในทะเบียนคุมสินทรัพย์

(๕) ด้านการควบคุมภายใน พบว่า คำสั่งส่วนใหญ่มีการปรับปรุงแต่ไม่ได้ยกเลิกคำสั่งเดิม ไม่มีการประทับตราหรือเขียนยกเลิก และบางคำสั่งไม่ได้ติดในสมุดคำสั่ง ทำให้ไม่สะดวกในการค้นหาและใช้อ้างอิง ไม่มีทะเบียนคุมสัญญา/ใบสั่งจ้าง/ข้อตกลงจ้าง ทะเบียนคุมค่าเช่าเรียนบุตร ค่าเช่าบ้าน ค่ารักษาพยาบาลไม่เป็นปัจจุบัน เอกสารเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างไม่มีการออกเลขหนังสือตามระเบียบสารบรรณ ซึ่งอาจมีปัญหาเกี่ยวกับการอ้างอิงเอกสารในขั้นตอนต่าง ๆ และการเบิกจ่ายเงิน ไม่พบการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบเงินคงเหลือประจำวัน การเดินทางไปราชการโดยใช้สำเนาเอกสารจากสมุดขออนุญาตเดินทางไปราชการของสำนักงานเป็นเอกสารแนบประกอบการเบิกจ่าย ไม่ถูกต้องตามระเบียบฯ เป็นต้น

กรรมการภายใน

การตรวจสอบการเงิน การบัญชี และการพัสดุ ของหน่วยงานในภูมิภาค มีข้อตรวจพบในการปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามระเบียบบางประเด็น ดังนี้

(๑) ด้านการเงิน การบัญชี พบว่า การจัดทำงบเทียบยอดบัญชีเงินฝากธนาคารไม่ถูกต้องตรงกับเอกสารที่เกี่ยวข้อง รายงานงบทะียบยอดในบัญชีเงินฝากกระแสรายวันเพื่อค่าธรรมเนียมช่างตวงวัด พบว่า มีค่าธรรมเนียมที่ได้รับโอนมาเกิน ๑ ปี จำนวนหลายรายการที่ยื่นคำขอยังไม่มาขอรับคืนเงิน และการโอนเงินรายได้ค่าธรรมเนียมผ่านระบบ KTB Corporate Online ผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการรับและนำเงินส่งคลังปฏิบัติไม่เป็นไปตามคำสั่งของสำนักงาน

(๒) ด้านการควบคุมครุภัณฑ์ พบว่า จัดทำทะเบียนคุมทรัพย์สินไม่ครบถ้วนทุกรายการ บันทึกประวัติการซ่อมแซมบำรุงรักษาครุภัณฑ์ไม่ครบถ้วน จัดทำรายงานการตรวจสอบพัสดุประจำปีไม่ครบถ้วนตรงตามรายการครุภัณฑ์ที่มีอยู่จริง ครุภัณฑ์ที่มีอยู่จริงไม่ตรงกับข้อมูลในระบบ New GFMIS Thai และการจำหน่ายพัสดุที่ชำรุดและเสื่อมสภาพ มีครุภัณฑ์บางรายการที่ยังไม่ได้ตัดจำหน่ายในระบบฐานข้อมูลการบริหารจัดการ (การเงินและพัสดุ)

(๓) ด้านพัสดุ พบว่า ผู้อนุมัติและผู้จ่ายวัสดุลงลายมือชื่อในใบเบิกไม่ครบถ้วน ใบขออนุญาตใช้รถจักรยานยนต์ผู้อนุมัติและผู้มีอำนาจสั่งใช้รถลงลายมือชื่อไม่ครบถ้วน รถจักรยานยนต์มิได้บันทึกการใช้รถ (แบบ ๔) การบันทึกรายละเอียดการซ่อมบำรุงรถยนต์ราชการ (แบบ ๖) ไม่ครบถ้วน การจัดซื้อจัดจ้างจัดทำขอบเขตของงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุ (TOR) ไม่ครบถ้วนทุกเรื่อง การจัดทำราคากลางไม่เป็นไปตามรูปแบบที่กรมบัญชีกลางกำหนด การจ้างเหมาบุคคลภายนอกปฏิบัติงานมิได้จัดทำราคากลางและประกาศผู้ชนะการเสนอราคา ผู้ขาย/ผู้รับจ้างลงลายมือชื่อในใบสั่งจ้างไม่ครบถ้วน การตรวจรับการจ้างเหมาบุคคลภายนอกปฏิบัติงานและการตรวจรับการจัดซื้อน้ำมัน (เครดิต) จัดทำใบตรวจรับพัสดุและรายงานผลการตรวจรับพัสดุไม่ครบถ้วน และมีได้จัดทำประกาศผลผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือผู้ที่ได้รับการคัดเลือกและสาระสำคัญของสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ

กรมทรัพย์สินทางปัญญา

การจัดเก็บและนำส่งรายได้แผ่นดินแทนกันของสำนักงานพาณิชย์จังหวัด พบว่า สำนักงานพาณิชย์จังหวัด จำนวน ๕๒ จังหวัด ปฏิบัติถูกต้องเป็นไปตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กำหนด และสำนักงานพาณิชย์จังหวัด จำนวน ๒๔ จังหวัด อยู่ระหว่างการดำเนินการจัดส่งรายงานฯ

ทั้งนี้ ผู้ตรวจสอบภายในสป.และกรมฯ ได้ให้ข้อเสนอแนะหน่วยรับตรวจเพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องแล้ว

๖. ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงพัฒนา

๑) ส่วนราชการทุกกรมควรให้ความสำคัญกับการจัดวางระบบการควบคุมภายในและการประเมินผล การควบคุมภายในให้ครอบคลุมทุกกิจกรรมที่สำคัญในหน่วยงานย่อย เพื่อป้องกันและควบคุมให้ระบบบริหาร ความเสี่ยงมีความเพียงพอและเหมาะสมในการบรรลุเป้าหมายขององค์กร

๒) หัวหน้าสำนักงานของหน่วยงานในส่วนภูมิภาคและต่างประเทศ ควรให้ความสำคัญในการกำกับดูแล การปฏิบัติงานของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะงานด้านการเงิน การบัญชี การปฏิบัติตาม กฎระเบียบและข้อกำหนด ซึ่งยังคงมีความเสี่ยงที่อาจเกิดความผิดพลาดเสียหายได้ รวมทั้งจัดให้มีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงาน อาทิ แนวปฏิบัติในการรับ-จ่ายเงิน การบันทึกบัญชีและ การจัดซื้อจัดจ้าง และจัดทำเป็นคู่มือการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ปฏิบัติงานได้มีแหล่งเรียนรู้ ด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงและข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้

สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์